

The Development of Tourism Management Models in Yaowarat for Enhancing Efficient and Sustainable Tourist Carrying Capacity

Palatk Sirikulpisut¹ and Weera Weerasophon²

Ph.D. (Tourism and Hospitality Management), Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

¹E-mail: s65584953004@ssru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-3561-9423>

²E-mail: weera.we@ssru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-6905-4019>

Received 29/07/2024

Revised 08/08/2024

Accepted 06/09/2024

Abstract

Background and Aims: The Yaowarat district in Bangkok is facing problems of overtourism, resulting in traffic issues, environmental concerns, and risks of losing cultural identity. The objectives of this research are: 1) To study tourism components, tourist carrying capacity, perception of image, and efficiency of tourism area management in Yaowarat. 2) To examine the relationships between tourism components, tourist carrying capacity, image perception, and tourism area management efficiency in Yaowarat. 3) To investigate the influences among tourism components, tourist carrying capacity, perception of image, and the efficiency of tourism area management in Yaowarat, and 4) To develop an efficient tourism management model for Yaowarat that can sustainably accommodate tourists.

Methodology: This study employs a mixed-method approach, combining quantitative and qualitative research. The quantitative sample consists of 600 Thai and foreign tourists, selected through multi-stage sampling. Data was collected using a questionnaire with an IOC of 0.89 and a reliability of 0.92. Descriptive statistics, correlation analysis, and multiple regression analysis were used. The qualitative research involved in-depth interviews with 15 key informants, including government officials, entrepreneurs, and community representatives. Content analysis and triangulation were used to analyze and verify the data.

Results: The findings show that 1) tourism components are at a high level (mean 3.80); 2) tourists perceive Yaowarat's image at a high level (mean 3.76); 3) tourism components have a strong positive correlation with management efficiency ($r = 0.68-0.75$); 4) an efficient and sustainable tourism management model for Yaowarat is proposed, considering economic, social, and environmental sustainability to enhance community quality of life and conserve tourism resources in the long term.

Conclusion: The development of an efficient and sustainable tourism management model for Yaowarat comprises six main aspects: 1) developing tourism attractions while preserving culture and promoting local identity; 2) improving facilities; 3) developing diverse accommodations consistent with the local context; 4) enhancing accessibility and traffic management; 5) upgrading

tourist services; and 6) promoting participatory activities. This model emphasizes economic, social, and environmental sustainability to enhance community quality of life and conserve tourism resources in the long term.

Keywords: Overtourism; Tourist carrying capacity; Sustainable tourism; Tourism image

การพัฒนาารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเยาวราชเพื่อความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

พลัญฐ์ ศิริกุลพิสุทธิ์¹ และ วีระ วีระโสภณ²

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ย่านเยาวราชในกรุงเทพมหานครกำลังเผชิญกับปัญหาการท่องเที่ยวล้นทะลัก ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการจราจร สิ่งแวดล้อม และความเสี่ยงต่อการสูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การรับรู้ภาพลักษณ์ และประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวเยาวราช 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การรับรู้ภาพลักษณ์ กับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวเยาวราช 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลระหว่างองค์ประกอบการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การรับรู้ภาพลักษณ์ กับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวเยาวราช และ 4) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเยาวราชที่มีประสิทธิภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยนี้ใช้วิธีการแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณคือนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติจำนวน 600 คน ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่มีค่า IOC 0.89 และความเชื่อมั่น 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 15 คน ประกอบด้วยผู้บริหารภาครัฐ ผู้ประกอบการ และตัวแทนชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และใช้การวิเคราะห์แบบสามเส้าเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ผลการวิจัย: พบว่า 1) องค์ประกอบการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.80) 2) นักท่องเที่ยวรับรู้ภาพลักษณ์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76) 3) องค์ประกอบการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงกับประสิทธิภาพการจัดการ ($r = 0.68-0.75$) 4) นำเสนอรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเยาวราชที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของชุมชนและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในระยะยาว

สรุปผล: แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเยาวราชที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ประกอบด้วย 6 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การพัฒนาสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว โดยอนุรักษ์วัฒนธรรมและส่งเสริมอัตลักษณ์ท้องถิ่น 2) การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก 3) การพัฒนาที่พักให้หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ 4) การเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงและการจัดการจราจร 5) การยกระดับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และ 6) การส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของชุมชนและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในระยะยาว

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวล้นทะลัก; ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว; การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน; ภาพลักษณ์การท่องเที่ยว

บทนำ

ย่านเยาวราชในกรุงเทพมหานครเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นที่รู้จักในฐานะไข่มุกแห่งเมืองไทย ด้วยประวัติศาสตร์อันยาวนานกว่า 200 ปี เยาวราชเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมจีนที่สำคัญ มีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม อาหาร และวิถีชีวิตที่ผสมผสานระหว่างไทยและจีน (กรณีศึกษา สงวนสินธุ์กุล และวิญญู อาจารย์ภา, 2560) ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เยาวราชได้กลายเป็นจุดหมายปลายทางยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากได้รับการส่งเสริมผ่านสื่อสังคมออนไลน์และรายการโทรทัศน์ระดับนานาชาติ ความนิยมที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วได้นำมาซึ่งปรากฏการณ์ การท่องเที่ยวล้นทะลัก (Overtourism) ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ (Koens, Postma and Papp, 2018)

ปัญหาที่เกิดขึ้นในเยาวราชมีหลายมิติ ได้แก่ (1) ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การจราจรติดขัด ความแออัดของทางเท้า ปัญหาขยะและมลพิษทางเสียง (2) ด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ความเสี่ยงต่อการสูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิม ความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่ (3) ด้านเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มขึ้นของค่าครองชีพสำหรับคนท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของย่าน (Milano, Cheer and Novelli, 2019)

นอกจากนี้ ปรากฏการณ์ Soft Power โดยเฉพาะในด้านอาหาร ศิลปะ และวัฒนธรรม ยังมีอิทธิพลอย่างมากต่อการท่องเที่ยวในเยาวราช ซึ่งได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวางผ่านสื่อต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดกระแสความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและอาหารอย่างรวดเร็ว (Chen and Kumar, 2021)

ความท้าทายสำคัญคือการรักษาสมดุลระหว่างการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์คุณค่าทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของย่าน รวมถึงการรักษาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น (Goodwin, 2017) การขาดการจัดการที่มีประสิทธิภาพอาจนำไปสู่การสูญเสียเสน่ห์และความดึงดูดของเยาวราชในระยะยาว

ด้วยเหตุนี้ การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเยาวราชที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยจำเป็นต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และการรับรู้ภาพลักษณ์ของย่านเยาวราช รวมถึงศึกษาวิธีการใช้ Soft Power อย่างสมดุลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเยาวราช โดยคำนึงถึงการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม การสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่นักท่องเที่ยว และการรักษาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น

ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวที่สามารถรักษาสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์คุณค่าทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของย่านเยาวราช อันจะนำไปสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การรับรู้ภาพลักษณ์ และประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวเยาวราช
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การรับรู้ภาพลักษณ์ กับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวเยาวราช
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลระหว่างองค์ประกอบการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การรับรู้ภาพลักษณ์ กับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวเยาวราช

4. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเยาวราชที่มีประสิทธิภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

สมมติฐานของการวิจัย

1. องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และการรับรู้ภาพลักษณ์มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวย่านเยาวราช
2. องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และการรับรู้ภาพลักษณ์มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวย่านเยาวราช

การทบทวนวรรณกรรม

ประวัติเยาวราช

เยาวราชเป็นย่านการค้าและท่องเที่ยวสำคัญของกรุงเทพมหานคร มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 200 ปี เป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมจีนในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร, 2562) พื้นที่ประมาณ 3.2 ตารางกิโลเมตร มีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 60,000 คน ย่านนี้พัฒนาจากการอพยพของชาวจีนตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ ตอนต้น เยาวราชเป็นแหล่งรวมของอาหารจีน วัฒนธรรม และการค้าที่มีชื่อเสียงระดับโลก (Zúñiga, 2018)

ปัจจุบัน เยาวราชเผชิญกับปัญหาการท่องเที่ยวล้นทะลัก ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว (World Tourism Organization, 2019) จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาความยั่งยืนของพื้นที่และชุมชน

แนวคิดและทฤษฎีการจัดการท่องเที่ยว

การพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเยาวราชอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนอาศัยแนวคิดและทฤษฎีสำคัญหลายประการ ทฤษฎีวงจรชีวิตแหล่งท่องเที่ยวของ Butler (1999) ช่วยวิเคราะห์สถานะปัจจุบันและคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตของเยาวราช ทำให้สามารถวางแผนการจัดการได้เหมาะสมในแต่ละช่วงของวงจรชีวิตแหล่งท่องเที่ยว ทฤษฎีความต้องการการท่องเที่ยวของ Pearce (1988) ช่วยเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว นำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์การตลาดและการจัดการที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนทฤษฎีพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของ Cohen (1972) ช่วยจำแนกประเภทของนักท่องเที่ยว ทำให้สามารถออกแบบกิจกรรมและประสบการณ์การท่องเที่ยวที่หลากหลายและตรงกับความต้องการของแต่ละกลุ่ม

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีเหล่านี้ร่วมกันจะช่วยพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเยาวราชที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตามแนวคิดของ Richards and Hall (2000) การบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีเหล่านี้จะนำไปสู่การสร้างกลยุทธ์การจัดการท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และในขณะเดียวกันก็รักษาคุณค่าและความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาว

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะนักท่องเที่ยวล้นทะลัก

ภาวะนักท่องเที่ยวล้นทะลัก ตามคำนิยามของ UNWTO (2019) คือสถานการณ์ที่แหล่งท่องเที่ยวมีนักท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถในการรองรับ ส่งผลกระทบด้านลบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ Butler (1980) ชี้ให้เห็นปัญหาจากภาวะนี้ เช่น ความแออัด การทำลายทรัพยากร และความไม่พอใจของชุมชนท้องถิ่น ในบริบทของเขาวราช สุรศักดิ์ มณีศรี (2564) พบว่าภาวะนี้ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น การแออัด มลภาวะ การจราจรติดขัด และผลกระทบต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ Song and Li (2022) ในซีอาน ประเทศจีน แนวทางการแก้ไขปัญหาประกอบด้วย (1) การประเมินศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว (Kostrowicki, 1970) (2) การใช้ตัวชี้วัดผลกระทบทางสังคม (O'Reilly, 1986) และ (3) การพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อการจัดการ (Dredge, 2017) นิธินันท์ ประเสริฐทรัพย์, มณีศรี สุรศักดิ์ และชัยยศ บุญช่วย (2565) พบว่าชุมชนท้องถิ่นมีมุมมองเชิงบวกต่อมาตรการจัดการภาวะนี้ สอดคล้องกับศิริพร ทิพย์เกษร (2566) ที่เสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน Pongpanich and Intarat (2020) และฐิติพงศ์ ศรีพิทักษ์ (2566) เสนอแนวทางการจัดการที่เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ การกระจายนักท่องเที่ยว และการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ

การบูรณาการแนวคิดเหล่านี้จะนำไปสู่การจัดการภาวะนักท่องเที่ยวล้นทะลักอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน สำหรับย่านเขาวราช

แนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยว (6As)

แนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยว (6As) ตามทฤษฎีของ Buhalis (2000) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเขาวราชเพื่อความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยเฉพาะในบริบทของการท่องเที่ยวล้นทะลัก

องค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ Attractions (สิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว), Amenities (สิ่งอำนวยความสะดวก), Accommodation (ที่พัก), Accessibility (การเข้าถึง), Ancillary Services (บริการเสริม) และ Activities (กิจกรรม) ล้วนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดคุณภาพและความยั่งยืนของการท่องเที่ยวในเขาวราช

การวิเคราะห์เขาวราชผ่านมุมมองของ 6As ช่วยให้เห็นภาพรวมของจุดแข็งและโอกาสในการพัฒนา เช่น การมีสิ่งดึงดูดทางวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง การมีที่พักหลากหลายรูปแบบ และการเข้าถึงที่สะดวกด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ในขณะที่เดียวกัน ก็ช่วยชี้ให้เห็นถึงความท้าทายที่ต้องจัดการ เช่น การรักษาสมดุลระหว่างการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวและการรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

Butler (1980) เสนอแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยแบ่งเป็นความสามารถในการรองรับทางกายภาพและเชิงสังคม Wall (1999) ขยายความโดยกล่าวถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการรองรับ เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ สังคมวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ ในขณะที่ Hall

(2008) เน้นย้ำความสำคัญของการพิจารณาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจในการประเมินความสามารถในการรองรับ

Faulkner and Tideswell (1997) อธิบายว่าความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวเป็นแนวคิดที่ช่วยในการวางแผนและวัดความสามารถของแหล่งท่องเที่ยวในการรองรับนักท่องเที่ยวโดยไม่ส่งผลกระทบต่อประสบการณ์ท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ภาพลักษณ์ของเขาวราช

Kowalski and Limber (2013) ให้ความหมายของภาพลักษณ์ว่าเป็นการรับรู้โดยรวมหรือความประทับใจที่สาธารณชนมีต่อสถานที่หรือองค์กร ซึ่งรวมถึงความคิดเห็น ความรู้สึก และค่านิยม

ในบริบทของการท่องเที่ยว ขวัญใจ ประเสริฐศรี (2565) และ Doe (2023) อธิบายว่าภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวและความสำเร็จของแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาว

Chen and Wang (2022) และ Smith (2023) แบ่งองค์ประกอบการรับรู้ภาพลักษณ์ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านคุณค่า ด้านจิตวิทยา และด้านการสื่อสาร ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ดีและความภักดีของนักท่องเที่ยว

Koens, Postma and Papp (2018) และ Milano, Cheer, and Novelli (2019) ศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวล้นทะลัก และเสนอมาตรการในการจัดการ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกรณีของเขาวราชได้

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการวางแผน ดำเนินการ และควบคุมกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทุกภาคส่วน (UNWTO, 2004) ในบริบทของเขาวราช การพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนจำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของพื้นที่ เช่น ความหนาแน่นของประชากรและความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ประสิทธิภาพของการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวประกอบด้วย 4 ด้านหลัก ได้แก่ (1) เศรษฐกิจ (2) สังคมและวัฒนธรรม (3) สิ่งแวดล้อม (4) การบริหารจัดการ (Presenza, Sheehan and Ritchie, 2005)

สำหรับเขาวราช ควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การจัดการพื้นที่และเวลา และการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ (Bramwell and Lane, 2011)

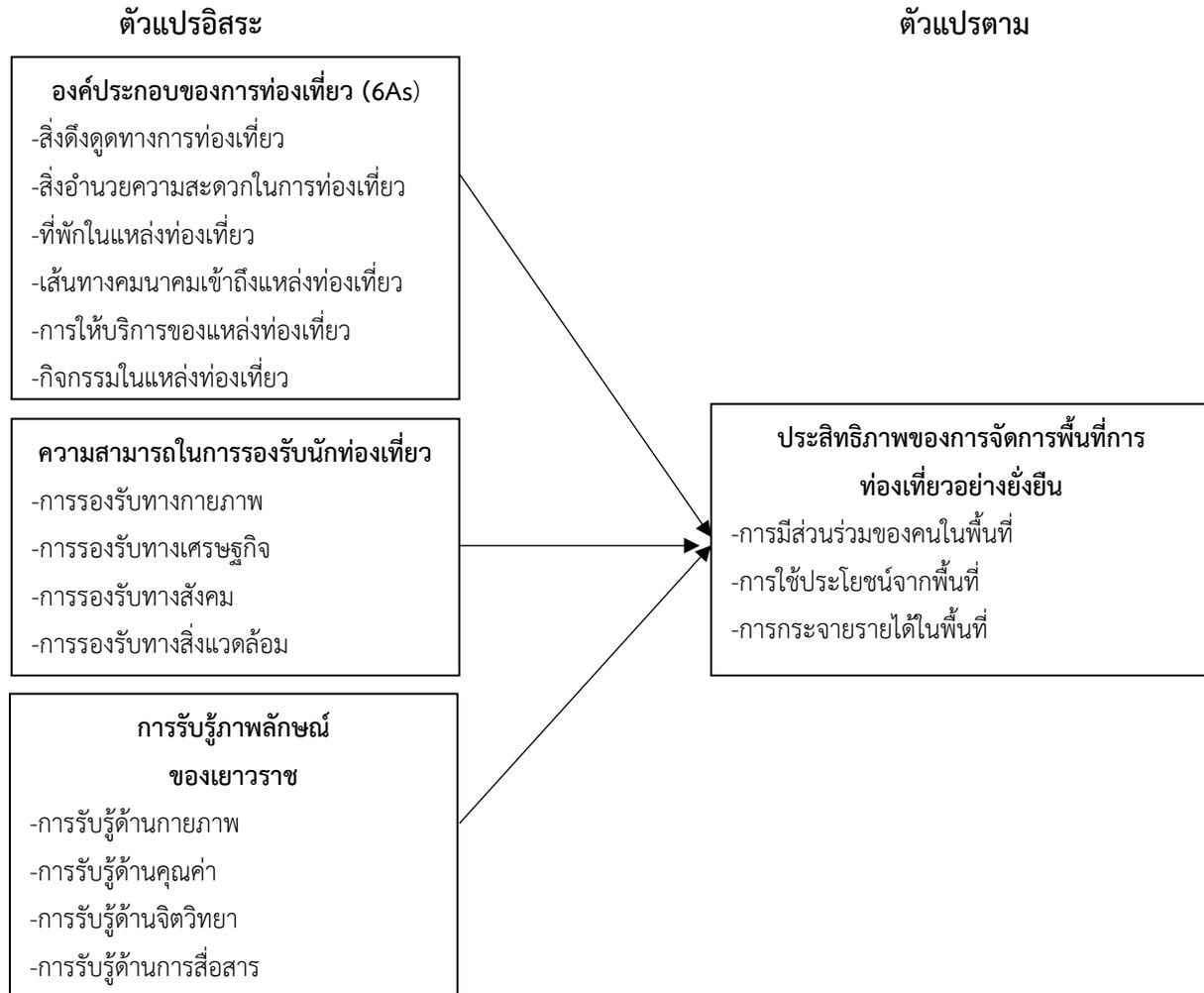
ขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวเป็นแนวคิดสำคัญสำหรับเขาวราช เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการท่องเที่ยวล้นทะลัก (Hall, 2019) การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมจะช่วยรักษาสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์วิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน

การประเมินประสิทธิภาพและความยั่งยืนควรพัฒนาตัวชี้วัดที่เหมาะสม โดยอาจประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดขององค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO, 2004) เช่น รายได้จากการท่องเที่ยวที่คงอยู่ในชุมชน ระดับการอนุรักษ์วัฒนธรรม คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ในการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเยาวชนราชที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน จำเป็นต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ การอนุรักษ์วัฒนธรรม และการรักษาคุณภาพชีวิตของชุมชน โดยใช้แนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นกรอบในการดำเนินงาน ความท้าทายสำคัญรวมถึงการจัดการกับการท่องเที่ยวล้นทะลัก การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการปรับตัวกับเทคโนโลยีและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Hall, 2019) การจัดการกับความท้าทายเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้เยาวชนราชสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไว้ได้ในระยะยาว

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้บูรณาการแนวคิดและทฤษฎีสำคัญเพื่อสร้างกรอบแนวคิดที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับบริบทของย่านเยาวชนราช โดยใช้แนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยว (6As) ของ Buhalis (2000) ร่วมกับแนวคิดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของ World Tourism Organization (2019) เพื่อวิเคราะห์และประเมินองค์ประกอบและขีดความสามารถของแหล่งท่องเที่ยว ทฤษฎีการรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของ Echtner and Ritchie (2003) ถูกนำมาใช้ศึกษาการรับรู้ของนักท่องเที่ยว ขณะที่แนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของ UNEP and UNWTO (2005) เป็นกรอบในการพิจารณาประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ นอกจากนี้ ทฤษฎีระบบการท่องเที่ยวของ Leiper (1990) ช่วยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กรอบแนวคิดนี้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งการบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีเหล่านี้ช่วยให้การวิจัยสามารถศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในย่านเยาวชนราชได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีแบบผสมผสานตามแนวคิดของ Creswell and Plano Clark (2018) โดยเริ่มจากการวิจัยเชิงปริมาณ ตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวและประชาชนในย่านเยาวราช จำนวน 600 คน ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยสุ่มแบบง่ายสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย และสุ่มแบบโควตาสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ (Acharya, Prakash, Saxena and Nigam, 2013)

เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert, 1932) ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ (Rovinelli and Hambleton, 1977) ได้ค่า IOC 0.89 และทดสอบความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่า 0.92 (Nunnally and Bernstein, 1994) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองในย่านเยาวราช โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอกด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล สำหรับสถิติเชิงอนุมาน ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 และ 2 ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 3 ซึ่งศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตาม การวิเคราะห์นี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การรับรู้ภาพลักษณ์ และประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 15 คน ซึ่งคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ และตัวแทนจากองค์กรชุมชนและประชาชน กลุ่มละ 5 คน (Creswell, 2013) จำนวนนี้มักเพียงพอที่จะนำไปสู่การอิ่มตัวของข้อมูล (Guest, Bunce and Johnson, 2006)

การเก็บข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่พัฒนาจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการสัมภาษณ์รายบุคคล ใช้เวลา 60-90 นาทีต่อคน มีการบันทึกเสียงและถอดเทปแบบคำต่อคำ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาตามแนวทางของ Miles and Huberman (1994) ประกอบด้วย การลดทอนข้อมูล การแสดงข้อมูล และการสรุปและตีความ มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยการตรวจสอบสามเส้า การตรวจสอบโดยผู้ให้ข้อมูล และการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ

การสังเคราะห์ผลการวิจัยใช้วิธีการผสมผสานข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Creswell and Plano Clark, 2018) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยยึดหลักการของ Beauchamp and Childress (2001) ได้แก่ หลักความเคารพในบุคคล หลักคุณประโยชน์ และหลักความยุติธรรม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้นำเสนอตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ครอบคลุมการศึกษารอบด้านด้านการท่องเที่ยว (6As) ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การรับรู้ภาพลักษณ์ของย่านเยาวราช ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ และการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การนำเสนอเริ่มจากข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ตามด้วยผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ โดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติและเชิงคุณภาพประกอบกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและลึกซึ้ง นำไปสู่การตอบคำถามการวิจัยและการพัฒนาข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวในย่านเยาวราชอย่างยั่งยืน

ผลการวิจัยสามารถสรุปและนำเสนอได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนย่านเยาวราช (n=600)

ข้อมูลส่วนบุคคล	ลักษณะที่พบมากที่สุด	ร้อยละ	ลักษณะรองลงมา	ร้อยละ
เพศ	หญิง	50.50	ชาย	49.50
อายุ	41 - 50 ปี	41.67	31 - 40 ปี	36.67
อาชีพ	พนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ	50.83	พนักงานเอกชน	31.67
ความถี่ในการท่องเที่ยว	1 ครั้งต่อเดือน	77.50	มากกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์	12.50
ลักษณะการเดินทาง	MRT	29.67	Grab/Taxi	26.50
ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง	มากกว่า 3,000 บาท	49.17	มากกว่า 1,000 บาท	40.00

หมายเหตุ: ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 600 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติกลุ่มละ 300 คน

จากตารางที่ 1 พบว่าเพศ มีการกระจายตัวค่อนข้างสมดุล โดยมีเพศหญิง 50.50% และเพศชาย 49.50% แสดงถึงความดึงดูดของเยาวราชต่อนักท่องเที่ยวทั้งสองเพศ กลุ่มอายุหลักอยู่ในวัยทำงาน โดย 41-50 ปี มีสัดส่วนสูงสุด (41.67%) ตามด้วย 31-40 ปี (36.67%) รวมกันคิดเป็น 78.34% สะท้อนถึงกลุ่มเป้าหมายหลักที่มีกำลังซื้อ พนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด (50.83%) ตามด้วยพนักงานเอกชน (31.67%) รวมกลุ่มพนักงานทั้งหมดคิดเป็น 82.50% แสดงถึงความมั่นคงทางอาชีพของนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มาเยือน 1 ครั้งต่อเดือน (77.50%) แสดงถึงความนิยมอย่างสม่ำเสมอ โดยมีกลุ่มที่มาบ่อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ถึง 12.50% ลักษณะการเดินทาง MRT เป็นวิธีที่นิยมมากที่สุด (29.67%) ตามด้วย Grab/Taxi (26.50%) สะท้อนถึงความสำคัญของระบบขนส่งสาธารณะและบริการรถรับจ้าง โดยพบความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทย (นิยมใช้รถยนต์ส่วนตัว 23.33%) และชาวต่างชาติ (นิยมใช้ Grab/Taxi 19.00%) ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง เกือบครึ่งหนึ่ง (49.17%) มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 3,000 บาทต่อครั้ง และอีก 40.00% ใช้จ่ายมากกว่า 1,000 บาท รวมแล้ว 89.17% มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,000 บาทต่อครั้ง แสดงถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงของย่านเยาวราช

ข้อมูลเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าเยาวราชเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยววัยทำงานที่มีกำลังซื้อสูง มีการเยือนซ้ำอย่างสม่ำเสมอ และมีการใช้จ่ายในระดับที่สูง ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์การท่องเที่ยว การพัฒนาสินค้าและบริการ รวมถึงการจัดการพื้นที่และระบบขนส่งเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว (6As) (n=600)

องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว (6As)	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
สิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว	3.87	0.49	มาก	1
สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว	3.85	0.69	มาก	2
การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว	3.84	0.49	มาก	3
เส้นทางคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.77	0.52	มาก	4
กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว	3.76	0.41	มาก	5

ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว	3.73	0.53	มาก	6
รวม	3.80	0.53	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าทุกองค์ประกอบได้รับการประเมินในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.80 (S.D. = 0.53) สิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวได้รับการประเมินสูงสุด (Mean = 3.87, S.D. = 0.49) แสดงถึงจุดแข็งของเยาวราชในการดึงดูดนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว (Mean = 3.85, S.D. = 0.69) และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Mean = 3.84, S.D. = 0.49) ได้รับการประเมินในอันดับรองลงมา สะท้อนถึงความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว เส้นทางคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Mean = 3.77, S.D. = 0.52) และกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว (Mean = 3.76, S.D. = 0.41) ได้รับการประเมินในระดับกลาง ที่พักในแหล่งท่องเที่ยวได้รับการประเมินต่ำสุด (Mean = 3.73, S.D. = 0.53) แม้จะยังอยู่ในระดับมาก แต่อาจเป็นจุดที่ควรพัฒนาเพิ่มเติม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.41 - 0.69 แสดงถึงความคิดเห็นที่ค่อนข้างสอดคล้องกันของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยรวม ผลการประเมินแสดงให้เห็นว่าย่านเยาวราชมีศักยภาพสูงในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยมีจุดแข็งด้านสิ่งดึงดูดและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ยังมีโอกาสในการพัฒนาด้านที่พักและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น เพื่อยกระดับประสบการณ์การท่องเที่ยวโดยรวมของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (n=600)

ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
การรองรับทางกายภาพ	3.87	0.55	มาก	1
การรองรับทางเศรษฐกิจ	3.60	0.62	มาก	4
การรองรับทางสังคม	3.67	0.55	มาก	3
การรองรับทางสิ่งแวดล้อม	3.79	0.54	มาก	2
รวม	3.73	0.57	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่าภาพรวมความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของย่านเยาวราชอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.73, S.D. = 0.57) ทุกด้านของความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้รับการประเมินในระดับมาก การรองรับทางกายภาพได้รับการประเมินสูงสุด (Mean = 3.87, S.D. = 0.55) แสดงถึงความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ รองลงมาคือการรองรับทางสิ่งแวดล้อม (Mean = 3.79, S.D. = 0.54) สะท้อนถึงการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีในย่านเยาวราช การรองรับทางสังคมอยู่ในอันดับที่ 3 (Mean = 3.67, S.D. = 0.55) แสดงถึงการยอมรับและการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น การรองรับทางเศรษฐกิจได้รับการประเมินต่ำสุด (Mean = 3.60, S.D. = 0.62) แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่อาจบ่งชี้ถึงความท้าทายในการกระจายรายได้หรือการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมจากการท่องเที่ยว ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.54 - 0.62 แสดงถึงความสอดคล้องของความคิดเห็นที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน

โดยสรุป ย่านเยาวราชมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวในระดับดี โดยเฉพาะในด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม แต่ยังมีโอกาสในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้การท่องเที่ยวในย่านนี้มีความยั่งยืนและสร้างประโยชน์แก่ทุกภาคส่วนอย่างสมดุลมากขึ้น

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ภาพลักษณ์ของเยาวราช (n=600)

การรับรู้ภาพลักษณ์ของเยาวราช	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
การรับรู้ด้านกายภาพ	3.51	0.49	มาก	4
การรับรู้ด้านคุณค่า	3.95	0.56	มาก	1
การรับรู้ด้านจิตวิทยา	3.95	0.39	มาก	1
การรับรู้ด้านการสื่อสาร	3.62	0.44	มาก	3
รวม	3.76	0.47	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่าภาพรวมการรับรู้ภาพลักษณ์ของเยาวราชอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.76, S.D. = 0.47) ทุกด้านของการรับรู้ภาพลักษณ์ได้รับการประเมินในระดับมาก การรับรู้ด้านคุณค่าและด้านจิตวิทยาได้รับการประเมินสูงสุดเท่ากัน (Mean = 3.95) แสดงถึงความประทับใจของนักท่องเที่ยวต่อคุณค่าและประสบการณ์ทางจิตใจที่ได้รับจากการท่องเที่ยวเยาวราช การรับรู้ด้านการสื่อสารอยู่ในอันดับที่ 3 (Mean = 3.62, S.D. = 0.44) สะท้อนถึงประสิทธิภาพในการสื่อสารข้อมูลการท่องเที่ยวของเยาวราชที่ดี แต่ยังมีโอกาสในการพัฒนา การรับรู้ด้านกายภาพได้รับการประเมินต่ำสุด (Mean = 3.51, S.D. = 0.49) แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่บ่งชี้ถึงความจำเป็นในการปรับปรุง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของย่าน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.39 - 0.56 แสดงถึงความสอดคล้องของความคิดเห็นที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน โดยการรับรู้ด้านคุณค่ามีความหลากหลายของความคิดเห็นมากที่สุด

โดยสรุป ย่านเยาวราชมีภาพลักษณ์ที่ดีในมุมมองของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในด้านคุณค่าและประสบการณ์ทางจิตใจ แต่ยังมีโอกาสในการพัฒนาด้านกายภาพและการสื่อสาร เพื่อยกระดับภาพลักษณ์โดยรวมให้ดียิ่งขึ้น การปรับปรุงในด้านที่ได้คะแนนต่ำกว่าอาจช่วยเพิ่มความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและดึงดูดนักท่องเที่ยวใหม่ ๆ ได้มากขึ้น

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพของการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (n=600)

ประสิทธิภาพของการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่	3.73	0.25	มาก	2
การใช้ประโยชน์จากพื้นที่	3.52	0.38	มาก	3
การกระจายรายได้ในพื้นที่	3.97	0.48	มาก	1
รวม	3.74	0.37	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่าภาพรวมประสิทธิภาพของการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.74, S.D. = 0.37) ทุกด้านของการจัดการได้รับการประเมินในระดับมาก การกระจายรายได้ในพื้นที่ได้รับการประเมินสูงสุด (Mean = 3.97, S.D. = 0.48) แสดงถึงความสำเร็จในการสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่อยู่ในอันดับที่ 2 (Mean = 3.73, S.D. = 0.25) สะท้อนถึงการมีส่วนร่วมที่ดีของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่ได้รับการประเมินต่ำสุด (Mean = 3.52, S.D. = 0.38) แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่บ่งชี้ถึงโอกาสในการพัฒนาการใช้พื้นที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ที่มีค่าต่ำที่สุด (0.25) แสดงถึงความเห็นที่สอดคล้องกันในประเด็นนี้ ในขณะที่การกระจายรายได้ในพื้นที่ที่มีค่าสูงสุด (0.48) บ่งชี้ถึงความหลากหลายของความคิดเห็นมากกว่า

โดยสรุป การจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวเขาวราชมีประสิทธิภาพในระดับดี โดยเฉพาะในด้านการกระจายรายได้และการมีส่วนร่วมของชุมชน อย่างไรก็ตาม ยังมีโอกาสในการพัฒนาด้านการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การปรับปรุงในด้านนี้อาจช่วยยกระดับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวโดยรวมและนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนยิ่งขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันสำหรับสมมติฐานที่ 1

ตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	p-value	ผลการทดสอบ
องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว (6As)	0.720	0.000*	ยอมรับสมมติฐาน
ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	0.680	0.000*	ยอมรับสมมติฐาน
การรับรู้ภาพลักษณ์	0.750	0.000*	ยอมรับสมมติฐาน

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันสำหรับสมมติฐานที่ 1 พบว่าตัวแปรทั้งสามมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวเขาวราชอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยการรับรู้ภาพลักษณ์มีความสัมพันธ์สูงที่สุด ($r = 0.750$) รองลงมาคือองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว (6As) ($r = 0.720$) และความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ($r = 0.680$) ตามลำดับ

ค่าสหสัมพันธ์ที่เป็นบวกแสดงให้เห็นว่าเมื่อตัวแปรอิสระเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวเขาวราชก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ผลการทดสอบนี้ยอมรับสมมติฐานทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ระบุว่าตัวแปรทั้งสามมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวเขาวราช

ผลการวิเคราะห์นี้ชี้ให้เห็นว่าทั้งสามปัจจัยมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวเขาวราช โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรู้ภาพลักษณ์ซึ่งมีความสัมพันธ์สูงที่สุด ดังนั้น การพัฒนาและปรับปรุงปัจจัยเหล่านี้ โดยเฉพาะการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของเขาวราช อาจส่งผลให้การจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณสำหรับสมมติฐานที่ 2

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ (β)	t-value	p-value	ผลการทดสอบ
ค่าคงที่	0.450	2.150	0.032	-
องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว (6As)	0.350	4.780	< 0.001	ยอมรับสมมติฐาน
ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	0.280	3.920	< 0.001	ยอมรับสมมติฐาน
การรับรู้ภาพลักษณ์	0.410	5.630	< 0.001	ยอมรับสมมติฐาน

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 $R^2 = 0.68$, $F(3, 596) = 422.56$, $p < 0.001$

จากตารางที่ 7 พบว่าทุกตัวแปรอิสระ (องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว, ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว, และการรับรู้ภาพลักษณ์) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวย่านเยาวราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) การรับรู้ภาพลักษณ์มีอิทธิพลมากที่สุด ($\beta = 0.410$) รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว (6As) ($\beta = 0.350$) และความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ($\beta = 0.280$) ตามลำดับ โมเดลการถดถอยนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวย่านเยาวราชได้ 68% ($R^2 = 0.68$) โมเดลการถดถอยนี้มีความเหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F(3, 596) = 422.56$, $p < 0.001$) ผลการทดสอบยอมรับสมมติฐานสำหรับทุกตัวแปร

สรุปได้ว่า ทั้งสามปัจจัยมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวย่านเยาวราช โดยการรับรู้ภาพลักษณ์มีอิทธิพลมากที่สุด ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ระบุว่าตัวแปรทั้งสามมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวย่านเยาวราช

ตารางที่ 8 แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเยาวราชที่มีประสิทธิภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนา	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
Attractions (สิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว)	-อนุรักษ์และส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมจีน -พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมเก่าแก่ -ส่งเสริมอาหารท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ -สร้างจุดถ่ายภาพและแลนด์มาร์คที่น่าสนใจ	ท่านที่ 1, 2, 6, 9, 13, 15
Amenities (สิ่งอำนวยความสะดวก)	-พัฒนาระบบจัดการขยะและรักษาความสะอาด -ปรับปรุงทางเท้าและพื้นที่สาธารณะ -เพิ่มจุดให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว -พัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ออนไลน์	ท่านที่ 3, 7, 8, 11, 14
Accommodation (ที่พัก)	-ส่งเสริมความหลากหลายของที่พัก เช่น โรงแรม โฮสเทล ที่พัก ราคาประหยัด -พัฒนาที่พักให้สอดคล้องกับบรรยากาศและวัฒนธรรมท้องถิ่น	ท่านที่ 2, 7, 9, 12

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนา	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
Accessibility (การเข้าถึง)	-ใช้ประโยชน์จากระบบขนส่งสาธารณะ โดยเฉพาะรถไฟฟ้าใต้ดิน -แก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดและที่จอดรถ -พิจารณาการปิดถนนบางส่วนเป็นบางช่วงเวลา	ท่านที่ 1, 3, 6, 10, 11, 14
Ancillary Services (บริการเสริม)	-พัฒนาระบบให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวแบบครบวงจร -สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ -ส่งเสริมการให้บริการนำเที่ยวโดยไกด์ท้องถิ่น -พัฒนาระบบรักษาความปลอดภัย	ท่านที่ 4, 5, 8, 10, 15
Activities (กิจกรรม)	-จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว -ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและอาหาร -จัดกิจกรรมถนนคนเดินและตลาดกลางคืน -ส่งเสริมกิจกรรมการช้อปปิ้งและชมศิลปะ	ท่านที่ 2, 5, 7, 9, 13
ความยั่งยืนทาง เศรษฐกิจ	-ส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์ -พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน -กระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น	ท่านที่ 1, 3, 6, 8, 12, 14
ความยั่งยืนทาง สังคม	-สร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ -อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น -พัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน	ท่านที่ 2, 4, 7, 11, 13, 15
ความยั่งยืนทาง สิ่งแวดล้อม	-จัดการขยะและน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ -แก้ไขปัญหาจราจรและมลพิษ -สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ท่านที่ 5, 9, 10, 12, 14

จากตารางที่ 8 แสดงแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเอวราชที่มีประสิทธิภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวเน้นการอนุรักษ์วัฒนธรรมจีน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ส่งเสริมอาหารท้องถิ่น และสร้างจุดถ่ายภาพที่น่าสนใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมุ่งเน้นการพัฒนาระบบจัดการขยะ ปรับปรุงพื้นที่สาธารณะ และเพิ่มจุดให้ข้อมูลนักท่องเที่ยว ด้านที่พัก ส่งเสริมความหลากหลายของที่พักและพัฒนาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเข้าถึง เน้นการใช้ประโยชน์จากระบบขนส่งสาธารณะและแก้ไขปัญหาการจราจร ด้านบริการเสริม พัฒนาระบบข้อมูล สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัย ด้านกิจกรรม ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและอาหาร จัดกิจกรรมถนนคนเดินและตลาดกลางคืน นอกจากนี้ ยังมีการเสนอแนวทางการพัฒนาที่คำนึงถึงความยั่งยืนในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเอวราชเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืนในระยะยาว โดยได้รับความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่หลากหลาย ทั้งจากภาครัฐ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่น

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย

1. องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว (6As) และความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของย่านเยาวราช พบว่าองค์ประกอบ 6As ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยการรองรับทางกายภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด
2. การรับรู้ภาพลักษณ์ของย่านเยาวราชในมุมมองของนักท่องเที่ยว พบว่าการรับรู้ภาพลักษณ์ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณค่าและด้านจิตวิทยามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยวเยาวราช พบว่าองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และการรับรู้ภาพลักษณ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยว ทั้งสามตัวแปรมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยว โดยการรับรู้ภาพลักษณ์มีอิทธิพลมากที่สุด
4. การพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเยาวราชที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนควรมุ่งเน้น อนุรักษ์วัฒนธรรมจีนและส่งเสริมอาหารท้องถิ่น พัฒนาลีขานอำนวยความสะดวกและระบบจัดการขยะ ส่งเสริมที่พักหลากหลายรูปแบบสอดคล้องกับวัฒนธรรม ปรับปรุงการเข้าถึงและระบบขนส่งสาธารณะ พัฒนาระบบข้อมูลและความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว จัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการกระจายรายได้สู่ชุมชน อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สมดุลและยั่งยืนในระยะยาว

อภิปรายผล

การอภิปรายผลนี้มุ่งวิเคราะห์และตีความผลการศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในย่านเยาวราช

ประเด็นสำคัญที่จะอภิปรายครอบคลุมองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว (6As) ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การรับรู้ภาพลักษณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ และแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การอภิปรายจะเปรียบเทียบกับผลวิจัยกับการศึกษาก่อนหน้า พิจารณาความสอดคล้องกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และอธิบายเหตุผลสำหรับผลลัพธ์ที่พบ รวมถึงพิจารณาข้อจำกัดของการวิจัยที่อาจมีผลต่อการตีความ

ผลการอภิปรายนี้จะนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับสถานการณ์การท่องเที่ยวในย่านเยาวราช และการเสนอแนะแนวทางการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

1. ด้านข้อมูลส่วนบุคคล พบว่าการกระจายตัวของเพศที่ค่อนข้างสมดุลระหว่างเพศหญิง (50.50%) และเพศชาย (49.50%) แสดงให้เห็นว่าเยาวราชเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีแรงดึงดูดต่อทั้งสองเพศอย่างเท่าเทียม สอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen (1972) เกี่ยวกับความหลากหลายของนักท่องเที่ยว ในด้านอายุ พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวหลักอยู่ในช่วงวัยทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงอายุ 41-50 ปี (41.67%) และ 31-40 ปี (36.67%) ซึ่งรวมกันคิดเป็น 78.34% ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการการท่องเที่ยวของ Pearce (1988) ที่เน้นย้ำความสำคัญของปัจจัยส่วนบุคคลในการตัดสินใจท่องเที่ยว โดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงานที่กำลังซื้อและความต้องการพักผ่อนหย่อนใจ อาชีพของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นพนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ (50.83%)

และพนักงานเอกชน (31.67%) รวมกันคิดเป็น 82.50% สะท้อนถึงความมั่นคงทางอาชีพและกำลังซื้อที่แข็งแกร่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Song and Li (2022) ที่พบว่าการท่องเที่ยวในย่านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมักดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูง ความถี่ในการท่องเที่ยวที่พบว่าส่วนใหญ่มาเยือนเยาวราชอย่างน้อยเดือนละครั้ง (77.50%) สอดคล้องกับแนวคิดของ Butler (1980) เกี่ยวกับวงจรชีวิตแหล่งท่องเที่ยว โดยเยาวราชอาจอยู่ในช่วงของการเติบโตหรือความมั่นคง ซึ่งมีการเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ลักษณะการเดินทางที่พบว่า MRT (29.67%) และ Grab/Taxi (26.50%) เป็นวิธีที่นิยมมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยว (6As) ของ Buhalis (2000) โดยเฉพาะในด้านการเข้าถึง ที่เน้นความสำคัญของการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการท่องเที่ยวที่พบว่าเกือบครึ่งหนึ่ง (49.17%) มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 3,000 บาทต่อครั้ง และรวมกับกลุ่มที่ใช้จ่ายมากกว่า 1,000 บาท คิดเป็น 89.17% สะท้อนถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจที่สูงของย่านเยาวราช สอดคล้องกับการศึกษาของนิรันท์ ประเสริฐทรัพย์, มณีศรี สุรศักดิ์ และชัยยศ บุญช่วย (2565) ที่พบว่านักท่องเที่ยวในย่านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของไทยมักเป็นกลุ่มวัยทำงานที่มีกำลังซื้อและสนใจในประสบการณ์ทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม การที่พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยทำงานและมีการใช้จ่ายสูง อาจนำไปสู่ความท้าทายในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตามที่ Pongpanich and Intarat (2020) ได้เสนอแนะไว้ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพควรคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการสร้างรายได้และการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่ โดยสรุป ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนย่านเยาวราชสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพและความท้าทายในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การนำข้อมูลนี้ไปใช้ในการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยวควรคำนึงถึงการรักษาสมดุลระหว่างการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มหลัก และการอนุรักษ์คุณค่าทางวัฒนธรรมของย่านเยาวราช เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว

2. การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 พบว่าองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว (6As) ของย่านเยาวราชได้รับการประเมินในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.80 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Buhalis (2000) ที่เสนอว่าองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านมีความสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ สิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวได้รับการประเมินสูงสุด สะท้อนถึงจุดแข็งของเยาวราชในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ มณีศรี (2564) ที่พบว่าเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เป็นจุดดึงดูดหลักของย่านเยาวราช สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวและการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวได้รับการประเมินในอันดับรองลงมา แสดงถึงความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับแนวคิดของ O'Reilly (1986) ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ในด้านความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่าทุกด้านได้รับการประเมินในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.73 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Butler (1980) และ Wall (1999) ที่เสนอว่าความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การรองรับทางกายภาพได้รับการประเมินสูงสุด แสดงถึงความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pongpanich and Intarat (2020) ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับนักท่องเที่ยว การรองรับทางสิ่งแวดล้อมและสังคมได้รับการประเมินในระดับรองลงมา สะท้อนถึงความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dredge (2017) ที่เสนอแนวทางการจัดการและบรรเทาภาวะนักท่องเที่ยวล้นทะลักโดยคำนึงถึงมิติทางสิ่งแวดล้อมและสังคม อย่างไรก็ตาม การรองรับทางเศรษฐกิจได้รับ

การประเมินต่ำสุด แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่อาจบ่งชี้ถึงความท้าทายในการกระจายรายได้หรือการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมจากการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของฐิติพงศ์ ศรีพิทักษ์ (2566) ที่เน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจสู่ชุมชนท้องถิ่น โดยสรุป ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าย่านเยาวราชมีศักยภาพสูงในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทั้งในแง่ขององค์ประกอบการท่องเที่ยวและความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ยังมีโอกาสในการพัฒนาเพิ่มเติม โดยเฉพาะในด้านการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการรักษาสมดุลระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวกับการอนุรักษ์วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น

3. การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 พบว่าภาพรวมการรับรู้ภาพลักษณ์ของเยาวราชอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kowalski and Limber (2013) ที่ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ในฐานะปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว การรับรู้ด้านคุณค่าและด้านจิตวิทยาได้รับการประเมินสูงสุดเท่ากัน แสดงถึงความประทับใจของนักท่องเที่ยวต่อคุณค่าและประสบการณ์ทางจิตใจที่ได้รับจากการท่องเที่ยวเยาวราช สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chen and Wang (2022) ที่เน้นความสำคัญของมิติด้านคุณค่าและจิตวิทยาในการสร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว การรับรู้ด้านการสื่อสารอยู่ในอันดับที่ 3 สะท้อนถึงประสิทธิภาพในการสื่อสารข้อมูลการท่องเที่ยวของเยาวราชที่ดี แต่ยังมีโอกาสในการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ Smith (2023) ที่เน้นความสำคัญของการสื่อสารในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว การรับรู้ด้านกายภาพได้รับการประเมินต่ำสุด แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่บ่งชี้ถึงความจำเป็นในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของย่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Koens, Postma and Papp (2018) ที่พบว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพมีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยวหนาแน่น ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของขวัญใจ ประเสริฐศรี (2565) ที่พบว่าภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวมีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวและความสำเร็จของแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาว โดยเฉพาะในด้านคุณค่าและประสบการณ์ทางจิตใจ อย่างไรก็ตาม การที่การรับรู้ด้านกายภาพได้รับการประเมินต่ำสุด อาจสะท้อนถึงความท้าทายในการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีความหนาแน่นสูง ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของ Milano, Cheer, and Novelli (2019) เกี่ยวกับผลกระทบของการท่องเที่ยวล้นทะลักต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพและการรับรู้ของนักท่องเที่ยว โดยสรุป ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าย่านเยาวราชมีภาพลักษณ์ที่ดีในมุมมองของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในด้านคุณค่าและประสบการณ์ทางจิตใจ อย่างไรก็ตาม ยังมีโอกาสในการพัฒนาด้านกายภาพและการสื่อสาร เพื่อยกระดับภาพลักษณ์โดยรวมให้ดียิ่งขึ้น การปรับปรุงในด้านที่ได้คะแนนต่ำกว่าอาจช่วยเพิ่มความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและดึงดูดนักท่องเที่ยวใหม่ ๆ ได้มากขึ้น ทั้งนี้ การพัฒนาควรคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของย่านเยาวราช เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในระยะยาว

4. การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 พบว่าทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Presenza, Sheehan and Ritchie (2005) ที่เสนอว่าปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว (6As) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง กับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว สอดคล้องกับทฤษฎีของ Buhalis (2000) ที่เน้นความสำคัญของ 6As ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ผลนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรันดร์ ประเสริฐทรัพย์, มณีศรี สุรงค์ดี และชัยยศ บุญช่วย

(2565) ที่พบว่าองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางค่อนข้างสูง กับประสิทธิภาพ การจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Butler (1980) และ Wall (1999) เกี่ยวกับความสำคัญ ของขีดความสามารถในการรองรับต่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผลนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Koens, Postma and Papp (2018) ที่พบว่าการจัดการความสามารถในการรองรับมีผลต่อประสิทธิภาพ การจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหนาแน่นสูง การรับรู้ภาพลักษณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงที่สุด กับ ประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญใจ ประเสริฐศรี (2565) และ Doe (2023) ที่พบว่าภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวมีผลอย่างมากต่อความสำเร็จในการจัดการการท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณยังแสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้งสามสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพ การจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างยาวนานยาวราชได้ถึงร้อยละ 68 โดยการรับรู้ภาพลักษณ์มีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว และความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวตามลำดับ ผลการวิจัยนี้สอดคล้อง กับข้อเสนอของ Pongpanich and Intarat (2020) ที่เน้นความสำคัญของการบูรณาการปัจจัยต่าง ๆ ในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Hall (2019) ที่เสนอว่าการจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงทั้งองค์ประกอบการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับ และภาพลักษณ์ ของแหล่งท่องเที่ยว โดยสรุป ผลการวิจัยนี้ยืนยันความสำคัญของการพิจารณาปัจจัยทั้งสามด้านในการพัฒนาและ จัดการพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างยาวนานยาวราชอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับการ สร้างและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับการพัฒนาองค์ประกอบการท่องเที่ยวและการ จัดการความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม

5. การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 ผลการวิจัยนำเสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบการ จัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญตามแนวคิด 6As ของ Buhalis (2000) และหลักการ พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้ ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว การอนุรักษ์และส่งเสริม ความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมจีน และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และ สถาปัตยกรรมเก่าแก่ สอดคล้องกับแนวคิดของ Richards and Hall (2000) เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ ยั่งยืนบนพื้นฐานของทรัพยากรทางวัฒนธรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาระบบจัดการขยะและรักษา ความสะอาด รวมถึงการปรับปรุงทางเท้าและพื้นที่สาธารณะ สอดคล้องกับข้อเสนอของ Koens, Postma and Papp (2018) เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีความหนาแน่นสูง ด้านที่พัก การส่งเสริมความหลากหลายของ ที่พักและการพัฒนาที่พักให้สอดคล้องกับบรรยากาศและวัฒนธรรมท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวคิดของ Butler (1980) เกี่ยวกับการพัฒนาที่พักในแหล่งท่องเที่ยวตามวงจรชีวิตของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึง การใช้ ประโยชน์จากระบบขนส่งสาธารณะและการแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัด สอดคล้องกับข้อเสนอของ Pongpanich and Intarat (2020) เกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ด้านบริการเสริม การพัฒนา ระบบให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวแบบครบวงจรและการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ สอดคล้องกับ แนวคิดของ Dwyer and Kim (2003) เกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวแบบบูรณาการ ด้านกิจกรรม การจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและอาหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร ทิพย์เกษร (2566) เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวที่นำเสนอยังให้ความสำคัญกับความยั่งยืนในมิติต่าง ๆ ดังนี้ ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์และการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น ความยั่งยืนทางสังคม การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะและน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพและการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แนวทางเหล่านี้สอดคล้องกับหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามที่ UNWTO (2019) เสนอไว้ โดยสรุป รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเยาวชนที่พัฒนาขึ้นนี้มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวและการรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ Milano, Cheer and Novelli (2019) เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการท่องเที่ยวล้นทะลัก การนำรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้จำเป็นต้องมีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว

6. การอภิปรายผลสมมติฐานที่ 1 องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และการรับรู้ภาพลักษณ์มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวเยาวชนเยาวชน ผลการวิจัยยอมรับสมมติฐานนี้ โดยพบว่าองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว (6As) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางค่อนข้างสูง และการรับรู้ภาพลักษณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงที่สุดกับประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผลนี้สอดคล้องกับทฤษฎีของ Buhalis (2000) เกี่ยวกับความสำคัญของ 6As ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แนวคิดของ Butler (1980) และ Wall (1999) เกี่ยวกับความสำคัญของขีดความสามารถในการรองรับ และแนวคิดของ Chen and Wang (2022) ที่เน้นความสำคัญของการรับรู้ภาพลักษณ์ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิธินันท์ ประเสริฐทรัพย์, มณีสรี สุรศักดิ์ และชัยศ บุญช่วย (2565) และ ขวัญใจ ประเสริฐศรี (2565)

สมมติฐานที่ 2 องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และการรับรู้ภาพลักษณ์มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวเยาวชนเยาวชน ผลการวิจัยยอมรับสมมติฐานนี้ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่าตัวแปรทั้งสามมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวเยาวชนเยาวชน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 68 โดยการรับรู้ภาพลักษณ์มีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว และความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวตามลำดับ ผลนี้สอดคล้องกับข้อเสนอของ Pongpanich and Intarat (2020) ที่เน้นการบูรณาการปัจจัยต่างๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ และแนวคิดของ Hall (2019) ที่เสนอว่าการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงทั้งองค์ประกอบการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับ และภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว

โดยสรุป ผลการทดสอบสมมติฐานทั้งสองข้อยืนยันความสำคัญของการพิจารณาปัจจัยทั้งสามด้านในการพัฒนาและจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวเยาวชนเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของ UNWTO (2019)

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวในย่านเยาวราชได้เผยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการท่องเที่ยว (6As) ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การรับรู้ภาพลักษณ์ และประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันและความท้าทายในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ข้อค้นพบนี้นำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอแนะสำคัญเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวในย่านเยาวราชให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ การอนุรักษ์วัฒนธรรม และการรักษาสิ่งแวดล้อม ข้อเสนอแนะต่อไปนี้จะพัฒนาขึ้นจากผลการวิจัย มุ่งแก้ไขปัญหาที่พบและส่งเสริมจุดแข็งของพื้นที่ โดยแบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเน้นการอนุรักษ์และส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมจีน ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภค เช่น การจัดการขยะและทางเท้า รวมถึงพัฒนาที่พักให้สอดคล้องกับบรรยากาศและวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.2 การจัดการความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ควรศึกษาและกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ พัฒนาระบบการจัดการนักท่องเที่ยวโดยการกระจายไปยังช่วงเวลาและพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อลดความแออัด และส่งเสริมการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล

1.3 การสร้างและรักษาภาพลักษณ์ที่ดี พัฒนากลยุทธ์การสื่อสารและการตลาดเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของย่านเยาวราช สร้างประสบการณ์ที่น่าประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว โดยเน้นคุณค่าทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของพื้นที่ รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการรักษาและนำเสนอเอกลักษณ์ของย่านเยาวราช

1.4 การส่งเสริมความยั่งยืนและการบูรณาการความร่วมมือ พัฒนาแนวทางการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน พร้อมทั้งพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ขยายขอบเขตการวิจัยและศึกษาเชิงลึก ขยายการศึกษาไปยังย่านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรมในกรุงเทพฯ เช่น บางลำพูหรือฝั่งธนบุรี เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการจัดการท่องเที่ยวและหาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ควรวิจัยผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม เช่น มลภาวะจากขยะ การใช้น้ำและพลังงาน และการเสื่อมสภาพของสถานที่ทางประวัติศาสตร์ พร้อมพัฒนามาตรการลดผลกระทบเชิงลบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.2 สำนวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม เก็บข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสบการณ์และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวโดยใช้การสำรวจหรือสัมภาษณ์ เพื่อปรับปรุงบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนเยาวราช รวมถึงการกระจายรายได้และการสร้างงาน เพื่อพัฒนาที่เป็นธรรมและยั่งยืน

2.3 การใช้เทคโนโลยีในการจัดการการท่องเที่ยว สํารวจการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและแอปพลิเคชันในการจัดการและส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การใช้แอปพลิเคชันแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว การจองที่พัก และการแปลภาษา ศึกษาประสิทธิภาพและผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการการท่องเที่ยว

2.4 พัฒนาโมเดลการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา วิจัยและพัฒนาโมเดลการจัดการการท่องเที่ยวที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในย่านเยาวราชและพื้นที่อื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เน้นการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม ศึกษาและประเมินผลการดำเนินงานของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมา เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา สงวนสินธุกุล และวิญญู อาจารย์ภา. (2560). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในย่านเยาวราช กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*, 13(1), 59-76.
- กรุงเทพมหานคร. (2562). *ประวัติเยาวราช*. กรุงเทพฯ: สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว.
- ขวัญใจ ประเสริฐศรี. (2565). ภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว. *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*, 18(2), 1-15.
- ฐิติพงศ์ ศรีพิทักษ์. (2566). แนวทางการจัดการภาวะนักท่องเที่ยวล้นเมืองในเยาวราช: กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน. *วารสารการจัดการการท่องเที่ยว*, 5(1), 112-130.
- นิรันดร์ ประเสริฐทรัพย์, มณีศรี สุรศักดิ์ และชัยศ บัญช่วย. (2565). การจัดการภาวะนักท่องเที่ยวล้นเมืองในเยาวราช: มุมมองของชุมชนท้องถิ่น. *วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม*, 18(2), 45-62.
- ศิริพร ทิพย์เกษร. (2566). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนเยาวราช: มุมมองของชุมชนท้องถิ่น. *วารสารการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*, 19(1), 78-95.
- สุรศักดิ์ มณีศรี. (2564). ผลกระทบของภาวะนักท่องเที่ยวล้นเมืองในเยาวราช กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*, 17(2), 1-22.
- Acharya, A. S., Prakash, A., Saxena, P., & Nigam, A. (2013). Sampling: Why and how of it? *Indian Journal of Medical Specialties*, 4(2), 330-333.
- Beauchamp, T. L., & Childress, J. F. (2001). *Principles of biomedical ethics*. (5th ed.). Oxford University Press.
- Bramwell, B., & Lane, B. (2011). Critical research on the governance of tourism and sustainability. *Journal of Sustainable Tourism*, 19(5), 411-421.
- Buhalis, D. (2000). Marketing the competitive destination of the future. *Tourism Management*, 21(1), 97-116.
- Butler, R. W. (1980). The concept of a tourist area cycle of evolution: Implications for management of resources. *Canadian Geographer*, 24(1), 5-12.

- Butler, R. W. (1999). Sustainable tourism: A state-of-the-art review. *Tourism Geographies*, 1(1), 7-25.
- Chen, S., & Kumar, V. (2021). Exploring the role of food tourism in destination branding: A study of Yaowarat, Bangkok's Chinatown. *Journal of Tourism Studies*, 33(2), 145-162.
- Chen, Y., & Wang, L. (2022). Destination image perception and tourist loyalty: A meta-analysis. *Tourism Management*, 88, 104400.
- Cohen, E. (1972). Toward a sociology of international tourism. *Social Research*, 39(1), 164-182.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3rd ed.). Sage.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and conducting mixed methods research* (3rd ed.). SAGE Publications.
- Doe, J. (2023). Understanding destination image: A comprehensive review. *Journal of Travel Research*, 62(4), 789-801.
- Dredge, D. (2017). "Overtourism" Old wine in new bottles? *Tourism Recreation Research*, 42(4), 391-396.
- Dwyer, L., & Kim, C. (2003). Destination competitiveness: Determinants and indicators. *Current Issues in Tourism*, 6(5), 369-414.
- Echtner, C. M., & Ritchie, J. R. B. (2003). The meaning and measurement of destination image. *Journal of Tourism Studies*, 14(1), 37-48.
- Faulkner, B., & Tideswell, C. (1997). A framework for monitoring community impacts of tourism. *Journal of Sustainable Tourism*, 5(1), 3-28.
- Goodwin, H. (2017). *The challenge of overtourism*. Responsible Tourism Partnership Working Paper 4.
- Guest, G., Bunce, A., & Johnson, L. (2006). How many interviews are enough? An experiment with data saturation and variability. *Field Methods*, 18(1), 59-82.
- Hall, C. M. (2019). Constructing sustainable tourism development: The 2030 agenda and the managerial ecology of sustainable tourism. *Journal of Sustainable Tourism*, 27(7), 1044-1060.
- Hall, C. M. (2008). *Tourism planning: Policies, processes and relationships*. Pearson Education.
- Koens, K., Postma, A., & Papp, B. (2018). Is overtourism overused? Understanding the impact of tourism in a city context. *Sustainability*, 10(12), 4384.
- Kostrowicki, J. (1970). Geographical typology of agriculture. Principles and methods. An invitation to discussion. *Geographia Polonica*, 19, 249-269.

- Kowalski, R. M., & Limber, S. P. (2013). Psychological, physical, and academic correlates of cyberbullying and traditional bullying. *Journal of Adolescent Health, 53*(1), S13-S20.
- Leiper, N. (1990). Tourist attraction systems. *Annals of Tourism Research, 17*(3), 367-384.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology, 22*(140), 1-55.
- Milano, C., Cheer, J. M., & Novelli, M. (2019). *Overtourism: Excesses, discontents and measures in travel and tourism*. CABI.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Sage.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory*. (3rd ed.). McGraw-Hill.
- O'Reilly, A. M. (1986). Tourism carrying capacity: Concept and issues. *Tourism Management, 7*(4), 254-258.
- Pearce, P. L. (1988). *The Ulysses Factor: Evaluating Visitors in Tourist Settings*. Springer-Verlag.
- Pongpanich, T., & Intarat, N. (2020). Managing overtourism in Yaowarat: A case study of Bangkok's Chinatown. *Journal of Thai Hospitality and Tourism, 15*(1), 1-20
- Presenza, A., Sheehan, L., & Ritchie, J. B. (2005). Towards a model of the roles and activities of destination management organizations. *Journal of Hospitality, Tourism and Leisure Science, 3*(1), 1-16.
- Richards, G., & Hall, D. (2000). *Tourism and sustainable community development*. Routledge
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research, 2*, 49-60.
- Smith, A. (2023). The role of communication in shaping destination image. *Tourism Management Perspectives, 45*, 100959.
- Song, H., & Li, G. (2022). Tourism overload in heritage sites: A case study of Xi'an, China. *Journal of Sustainable Tourism, 30*(2-3), 522-541.
- United Nations Environment Programme (UNEP) and World Tourism Organization (UNWTO). (2005). *Making Tourism More Sustainable - A Guide for Policy Makers*. UNEP and UNWTO.
- United Nations World Tourism Organization (UNWTO). (2019). *Overtourism? Understanding and managing urban tourism growth beyond perceptions*. Madrid: UNWTO.
- United Nations World Tourism Organization (UNWTO). (2004). *Indicators of sustainable development for tourism destinations: A guidebook*. Madrid: UNWTO.
- Wall, G. (1999). *Sustainable tourism – unsustainable development*. In J. J. Pigram & S. Wahab (Eds.), *Tourism, Development and Growth: The Challenge of Sustainability* (pp. 33-49). Routledge.

World Tourism Organization. (2019). *Overtourism? Understanding and Managing Urban Tourism Growth beyond Perceptions*. Madrid: UNWTO.

Zúñiga, F. (2018). *The history of Bangkok's Chinatown*. In *Urban Development in Asia and the Pacific* (pp. 145-160). Routledge.

